УДК 34
З-12

*Рекомендовано до друку Вченою радою Вищого навчального приватного закладу «Дніпровський гуманітарний університет» (протокол від 27.07.2026 № 13).*

**З-12 Забезпечення правопорядку та протидії злочинності в Україні та у світі: проблеми та шляхи їх вирішення :** матер. VI Міжнар. наук.-практ. конф. (Дніпро, 05 черв. 2026 р.). Дніпро : ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет», 2026. 242 с.

Збірник конференції містить матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції «Забезпечення правопорядку та протидії злочинності в Україні та у світі: проблеми та шляхи їх вирішення» (05.06.2026), у роботі якої взяли участь представники закладів вищої освіти, наукових установ, правоохоронних органів, недержавних установ України та іноземних держав.

Матеріали науково-практичної конференції надруковані в авторській редакції.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

докт. юрид. наук, проф. **Олег КИРИЧЕНКО** (*голова);* канд. юрид. наук, доц. **Олександр ХРИСТОВ** (*заст. голови);* канд. юрид. наук, доц. **Тетяна АЛФЬОРОВА**; докт. юрид. наук, доц. **Вадим ДАВИДЮК**; канд. юрид. наук **Сергій ДУБОВ**; докт. юрид. наук, проф**. Євген ЛЕГЕЗА**; канд. юрид. наук, доц. **Тетяна ЛЕЖНЄВА**; докт. юрид. наук, проф. **Вадим НЕГОДЧЕНКО**; канд. юрид наук, доц. **Станіслав ЧЕРНОП'ЯТОВ**; **Андрій МІРОШНИК** *(секретар).*

**ISBN 978-617-8981-32-7**

© ВНПЗ ДГУ, 2026
© Автори, 2026

**Ковальчук Я.В., Булгакова Ю.М.**
АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ КОМЕНДАНТСЬКОЇ ГОДИНИ: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ…… 70

**Логвиненко Б.О.**
ОКРЕМІ АСПЕКТИ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ПІД ЧАС ДІЇ ОСОБЛИВОГО ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ…….. 73

**Макушев П.В., Дубов С.М.**
ВІЙСЬКОВА ДИСЦИПЛІНАРНА ПРАКТИКА ТА ЇЇ ОСОБЛИВОСТІ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ…….. 76

**Фєдосєєв В.В.**
ОБ'ЄКТИ ПОДВІЙНОГО ВИКОРИСТАННЯ У ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТАХ: ПРОБЛЕМИ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ ОЦІНКИ В КОНТЕКСТІ СТАТТІ 438 КК УКРАЇНИ…… 80

**Христов О.Л., Феденко Я.І.**
ОКРЕМІ АСПЕКТИ ОПТИМІЗАЦІЇ ДОКУМЕНТУВАННЯ ТА РОЗСЛІДУВАННЯ ВОЄННИХ ЗЛОЧИНІВ, ЯКІ ВЧИНЮЮТЬСЯ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ БПЛА, РАКЕТНОЇ ЧИ РЕАКТИВНОЇ ЗБРОЇ….. 82

**КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВІ, КРИМІНОЛОГІЧНІ, КРИМІНАЛЬНО-ПРОЦЕСУАЛЬНІ, КРИМІНАЛІСТИЧНІ ТА ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВІ АСПЕКТИ ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИННОСТІ**

**Kaliyev A.A.**
DIGITALIZATION OF CRIME AND NEW EVIDENTIARY REQUIREMENTS IN CRIMINAL PROCEEDINGS……... 87

**Kainazarova D.B.**
PREVENTION OF CORRUPTION RISKS IN THE CONTEXT OF DIGITALIZATION OF PUBLIC ADMINISTRATION……... 89

**Nataliia Glynska**
STANDARDS OF PROPER NOTIFICATION A PERSON OF SUSPICION IN ABSENTIA PROCEEDINGS: INTERNATIONAL CRITERIA AND NATIONAL PRACTICE……... 92

**Христова Ю.В.**
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ УДОСКОНАЛЕННЯ КРИМІНОЛОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ У СФЕРІ ЗАХИСТУ ПРАВОСУДДЯ……. 95

**Ковальчук Яків Валерійович**
здобувач вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Дніпровського гуманітарного університету
**Булгакова Юлія Миколаївна**
кандидат юридичних наук,
доцент кафедри права
Дніпровського гуманітарного університету

# АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ КОМЕНДАНТСЬКОЇ ГОДИНИ: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Внаслідок запровадження 24 лютого 2022 року воєнного стану, на всій території України було також введено комендантську годину. Згідно із Законом України «Про правовий режим воєнного стану», комендантська година – це заборона перебування у певний період доби на вулицях та в інших громадських місцях без спеціально виданих перепусток і посвідчень [ст.8, 1].

Відповідно до п. 5 Порядку здійснення заходів під час запровадження комендантської години та встановлення спеціального режиму світломаскування в окремих місцевостях, де введено воєнний стан затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 08.07.2020 № 573, комендантська година запроваджується шляхом видання наказу військовим командуванням або військовою адміністрацією [2].

Зазначеним наказом призначається комендант, визначаються час, протягом якого діє комендантська година, порядок створення, функціонування і місцезнаходження комендатури та її склад [2].

До повноважень коменданта відповідно до законодавства України належить право, за умови наявності подій, які несуть реальну загрозу для життя і безпеки осіб, вживати заходи для обмеження перебування, свободи пересування, в'їзду та виїзду з території чи на територію, а також встановлювати спеціальний режим світломаскування. Забезпечення дотримання обмежень, запроваджених у зв'язку з введенням комендантської години, належить до компетенції патрулів, які безпосередньо підпорядковуються коменданту.

Патрулі мають право здійснювати перевірку в осіб посвідчення, документи, що посвідчують особу, підтверджують громадянство України чи спеціальний статус особи, або паспортні документи іноземця, особи без громадянства, документи, що підтверджують законність перебування на території України, та перепустки, а в разі їх відсутності: затримувати відповідних осіб та доставляти в органи або підрозділи Національної поліції для встановлення особи; за потреби проводити огляд речей, транспортних засобів, багажу та вантажів, які ними перевозяться [2].

Таким чином, патрулі, які здійснюють контроль за дотриманням комендантської години, мають право лише здійснювати перевірку документів для встановлення особи, яка порушила його дотримання, а у разі відмови особи від пред'явлення документів, за якими можна встановити особистість, або відсутності цих документів, вони повинні доправити порушників до відділу Національної поліції для подальшого встановлення особи.

Притягнути до адміністративної відповідальності порушника відповідно до ст. 185 Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП) можливо тільки за умови злісної непокори законному розпорядженню або вимозі члена громадського формування з охорони громадського порядку, у нашому випадку – представників патрулів, які здійснюють контроль за дотриманням обмежень передбачених комендантською годиною, у зв'язку з їх участю в охороні громадського порядку [3].

Отже, при порушенні особами обмежень під час дії комендантської години працівниками Національної поліції найчастіше складається протокол про вчинення адміністративного правопорушення, передбаченого ст. 185 КУпАП про злісну непокору законному розпорядженню або вимозі поліцейського із подальшим направленням матеріалів до суду.

За вчинення правопорушення передбаченого ст. 185 КУпАП у судовому порядку вже неодноразово розглядались справи за порушення обмежень під час дії комендантської години. Для прикладу – це справа № 289/518/22 від 30.03.2022, розглянута суддею Радомишльського районного суду Житомирської області [4] та справа № 170/259/22 від 20.07.2022, розглянута суддею Шацького районного суду Волинської області [5]. Згідно із результатами розгляду вищезазначених справ судами винесено постанови про накладення на правопорушників штрафу у розмірі 136 грн (8 неоподаткованих мінімумів доходів громадян).

Інших підстав з моменту введення воєнного стану до теперішнього часу для притягнення до адміністративної відповідальності осіб, винних у порушенні обмежень під час дії комендантської години, законом не передбачено.

Така існуюча юридична неврегульованість між фактичною забороною та відсутністю спеціальної санкції в КУпАП, на мою думку, підриває принцип правової визначеності та ефективність державного управління в умовах воєнного стану.

Тобто головною юридичною проблемою у даному випадку є відсутність спеціального складу правопорушення, що змушує працівників правоохоронних органів вдаватися до субсидіарного застосування ст. 185 КУпАП, що не завжди відповідає принципу справедливості та правової визначеності.

За таких обставин порушення комендантської години (пасивна дія) не є тотожним злісній непокорі (активна протидія). У свою чергу, це створює ризик

закриття справ судами через відсутність складу правопорушення, якщо особа не чинила опору під час затримання.

Судові рішення у вищевказаних справах також демонструють, що за вчинення правопорушення передбаченого ст. 185 КУпАП суди накладають мінімальні штрафи (136 грн.), які не виконують превентивної функції та не відповідають рівню загрози національній безпеці в умовах війни.

На даний час в рамках подолання такої правової невизначеності Кабінетом Міністрів України внесено до Верховної Ради України проект закону за №13633 від 15.08.2025 «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення відповідальності за порушення вимог особливого правового режиму – воєнного стану, що вводиться в Україні або в окремих її місцевостях» (далі – законопроект №13633) [6].

Згідно із цим документом пропонується доповнити КУпАП новою статтею, якою встановлюється адміністративна відповідальність за: порушення правил в'їзду (входу) та перебування у населених пунктах, де проводиться загальна обов'язкова евакуація, без спеціально виданих перепусток чи посвідчень; порушення комендантської години – перебування у заборонений час на вулицях чи в інших громадських місцях без відповідних документів.

Крім того, цим законопроєктом передбачено внесення змін до статті 262 КУпАП, які надають поліції право здійснювати адміністративне затримання осіб, що порушили встановлені правила. Проте на цей час законопроєкт залишається неприйнятим.

За результатом викладеного, з огляду на відсутність у КУпАП спеціального складу правопорушення за порушення комендантської години, існуючий механізм притягнення до відповідальності через ст. 185 КУпАП є малоефективним та порушує принцип правової визначеності.

На мою думку, основний шлях подолання такої невизначеності полягає в ухваленні законопроекту №13633, який кваліфікує порушення комендантської години як окреме адміністративне правопорушення та встановлює в умовах воєнного стану чіткий правовий механізм притягнення до відповідальності осіб за її порушення.

### *Список використаних джерел та літератури:*

1. Закон України «Про правовий режим воєнного стану». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text (дата звернення 04.05.2026).

2. Питання запровадження та здійснення деяких заходів правового режиму воєнного стану : Постанова Кабінету Міністрів України № 573 від 8 липня 2020 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/573-2020-%D0%BF#Text (дата звернення: 04.05.2026).

3. Кодекс України про адміністративні правопорушення. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text (дата звернення: 04.05.2026).

4. Справа № 289/518/22 від 30.03.2022, розглянута суддею Радомишльського районного суду Житомирської області. URL: https://reyestr.court.gov.ua/Review/103795269 (дата звернення: 04.05.2026).

5. Справа № 170/259/22 від 20.07.2022, розглянута суддею Шацького районного суду Волинської області. URL: https://reyestr.court.gov.ua/Review/105347792 (дата звернення: 04.05.2026).

6. Проект Закону № 13633 від 15.08.2025 «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення відповідальності за порушення вимог особливого правового режиму – воєнного стану, що вводиться в Україні або в окремих її місцевостях». URL: https://itd.rada.gov.ua/billinfo/Bills/Card/57083 (дата звернення: 05.05.2026).

**Логвиненко Борис Олексійович**
доктор юридичних наук, професор,
т.в.о. завідувача кафедри
адміністративного права і процесу
Дніпровського державного університету
внутрішніх справ
ORCID 0000-0003-1894-4889

## ОКРЕМІ АСПЕКТИ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ПІД ЧАС ДІЇ ОСОБЛИВОГО ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ

Неспровокована збройна агресія, розв’язана проти України у лютому 2022 року обумовила потребу запровадження особливого правового режиму воєнного стану. Нагадаємо, відповідно до ст. 1 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» від 12.05.2015 № 389-VIII, воєнний стан – це особливий правовий режим, що вводиться в Україні або в окремих її місцевостях у разі збройної агресії чи загрози нападу, небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності та передбачає надання відповідним органам державної влади, військовому командуванню, військовим адміністраціям та органам місцевого самоврядування повноважень, необхідних для відвернення загрози, відсічі збройної агресії та забезпечення національної безпеки, усунення загрози небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності, а також тимчасове, зумовлене загрозою, обмеження конституційних прав і свобод людини і громадянина та прав і законних інтересів юридичних осіб із зазначенням строку дії цих обмежень [1].

Варто наголосити, що в умовах дії особливих правових режимів вивчення адміністративного права набуває особливого значення. Це стосується трансформації відносин у сфері публічного адміністрування, зростання пріоритету публічного інтересу, оптимізації повноважень публічної адміністрації тощо. Динамічний характер норм адміністративного права під